

Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.fjr@regeringskansliet.se

Diarienummer
LI2023/00569

Datum
2023-04-28

Remissvar gällande delbetänkandet *Åtgärder på fiskeområdet för att skydda Natura 2000-områden i havet (SOU 2022:66)*

BirdLife Sverige har erbjudits möjlighet att lämna remissvar på delbetänkandet *Åtgärder på fiskeområdet för att skydda Natura 2000-områden i havet (SOU 2022:66)*. Nedan delges föreningens ståndpunkter och motiveringar för dessa.

Allmänt om fiskereglering

BirdLife Sveriges grundinställning är att marina ekosystem utgörs av komplexa samband, där fiske har visat sig ha en betydande påverkan på såväl bottenar som fiskbestånd. För fåglar kan fisket innebära konkurrens om föda, men sannolikt utgör bifångst av fåglar, förstörelse av bottenar (t.ex. musselbankar) samt upprepad störning från fiskebåtar en större negativ påverkan. Förvisso finns andra betydande hot mot sjöfåglar, men flera av dessa finns det i dagsläget inga snabba lösningar på. Vi anser därför att vi måste påverka de variabler som är rimliga att förändra så snabbt som möjligt. Det är nödvändigt med områden där fiske regleras och generell skydd från påtagligt negativ påverkan från fiskeverksamhet bör gälla inom Natura 2000-områden, naturreservat och fågelskyddsområden.

Natura 2000-lagstiftningen kräver att fiskeverksamhet beviljas tillstånd för att få bedrivas inom skyddssystemet. För sådant tillstånd krävs att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten *inte* riskerar att utgöra påtagligt negativ påverkan på utpekade natur- och fågelvärden. *Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelserna bör få ett gemensamt uppdrag att tillse så att fiske som riskerar att medföra försämring och betydande störningar inte förekommer i de Natura 2000-områden som Sverige ansvarar för.*

Förekomst och bifångst av fåglar

Studier av bifångst av fåglar i Östersjön är sällsynta. Publicerade studier antyder att Östersjön kan vara ett särskilt utsatt område¹ samt att bifångsterna kan utgöra problem på populationsnivå för exempelvis alfågel, bergand och sillgrissla^{2,3}. Detta är en starkt bidragande orsak till att fiske ska begränsas inom Natura 2000-områden.

Författningsändringar, kap 8.1 (sid. 77)

Utredningen konstaterar att EU-kommissionens kritik mot Sverige inte är begränsad till fiskeområdet. *"Kritiken tar sikte på hur bestämmelsen har genomförts generellt i svensk rätt. En möjlighet skulle därför kunna vara att överväga att bemöta kommissionens kritik genom att i miljöbalken eller i förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ta in en generellt tillämplig bestämmelse med innehåll som tydligare motsvarar artikel 6.2."* Utredningen menar emellertid att uppdraget är begränsat till att föreslå författningsändringar avseende genomförandet av artikel 6.2 och 6.3 i förhållande till fiske, varför

¹ Tasker ML, Camphuysen CJ, Cooper J, Garthe S, Montevecchi WA & Blaber SJM. 2000. *The impacts of fishing on marine birds*. ICES Journal of Marine Science 5: 531–547.

² Żydelski R, Bellebaum J, Österblom H, Vetemaa M, Schirmeister B, Stipniece A, Dagys M, van Eerden M & Garthe S. 2009. *Bycatch in gillnet fisheries – An overlooked threat to waterbird populations*. Biological Conservation 142: 1269–1281.

³ Żydelski R, Small C, & French G. 2013. *The incidental catch of seabirds in gillnet fisheries: A global review*. Biological Conservation 162: 76–88.

utredningen inte föreslår ändringar som rör andra verksamheter än fiske eller som rör skydd av andra områden än Natura 2000-områden i havet. ***BirdLife Sverige ställer sig kritisk till denna begränsning och menar att regeringen är skyldig att tillse att författningsändringar som syftar till genomförandet av artikel 6.2 och 6.3 i förhållande till andra relevanta verksamheter också genomförs.*** I annat fall riskerar Sverige att utsättas för repressalier för underlåtenhet att implementera naturvårdsdirektiven, vilket givetvis vore enormt olyckligt av flera skäl.

Myndighetsansvar och befogenheter, kap 8.1 (sid. 78)

”Utredningen anser att det finns behov av att se över och förtydliga myndigheternas ansvar för skydd av Natura 2000-områden i förhållande till fiske i unionens vatten och säkerställa att ansvaret åtföljs av nödvändiga befogenheter att vidta åtgärder och meddela föreskrifter.” ***BirdLife Sverige instämmer i detta och uppmanar regeringen att skyndsamt tillse detta behov.***

Utredningens förslag och bedömningar, kap 8.3

BirdLife Sverige uppfattar utredningens förslag och bedömningar i denna del som välgrundade. Vi anser det befogat att Havs- och vattenmyndigheten ges ett uttryckligt ansvar för skydd av Natura 2000-områden i fråga om att underrätta regeringen när det finns behov av att inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken begära att kommissionen antar lagstiftning om bevarandeåtgärder.

Länsstyrelserna bör, i enlighet med förslaget, även fortsättningsvis vara skyldiga att bistå med de upplysningar som Havs- och vattenmyndigheten behöver för att fullgöra sitt ansvar för områdesskyddet i fråga om föreskrifter för fisket i Sveriges sjöterritorium i havet (kap 8.3.1).

Även förslaget i kap 8.3.2 om krav på att förhindra försämring och betydande störningar i Natura 2000-områden i havet till följd av fiske bifalles.

Förslaget enligt kap 8.3.4 om författningsförändring i fiskelagen är nödvändigt att genomföra för att Sverige ska fullgöra skyldigheten i artikel 6.2 art- och habitatdirektivet i förhållande till fiske och därigenom förbättra skyddet av Natura 2000-områden i havet, även om det innebär meddelande av föreskrifter som medför att fisket avsevärt försvåras.

BirdLife Sverige delar utredningens bedömning att det inte finns tillräckliga skäl för att geografiskt inskränka tillståndskravet i 7 kap. 28 a § i förhållande till fiske (kap 8.3.7).

Daniel Bengtsson
Fågelskyddsansvarig
BirdLife Sverige
Tel. 070 515 45 33
E-post: daniel.bengtsson@birdlife.se